

Οικογένεια *Scrophulariaceae*

***Verbascum spinosum* L.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: γκαρίγκ, φρύγανα, θαμνώνες, βραχώδεις θέσεις, κρημνοί και επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 0-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής αγκαθωτός θάμνος μέχρι 50 cm. Φύλλα μήκους 1,5-5 cm, επιμήκη-λογχοειδή, ακανόνιστα οδοντωτά ή έλλοβα. Βράκτια πολύ μικρά, ωοειδή, έμμισχα. Άνθη κίτρινα, μονήρη. Κάλυκας με λοβούς μήκους 1,5-3 mm, λογχοειδείς, οξύληκτους. Στεφάνη διαμέτρου 10-18 mm. Κάψα ωοειδής, μήκους 3-4 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): γαλαστοιβίδα

Χρήσεις: μελισσοκομικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1156, 1166

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. *Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh* 21, p. 101-142.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) *Taxonomy phytogeography and evolution* London & New York 1972.: 161-177.

- Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp
- Montmollin De P. 1987. Contribution a l'etude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194
- Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2) : 173-184.
- Phitos, D. and Kamari, G. 1984. Cytotaxonomical contributions on the flora of Crete. II. *Candollea* 39: 447-451.
- Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.
- Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. *Rock Garden*. 22(3): 303-317.
- Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.
- Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition - last updated January 2007)
<http://www.marengowalks.com/fcs.html>
- Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 3. p. 208. Cambridge University Press.
- Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence
- Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι - ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα
- Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.
- Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.